

Växjö kommun

Rektorn vid Ör skola

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Ör skola
i Växjö kommun

Tillsyn av Ör skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Växjö kommun under hösten 2011 och våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Ör skola besöktes av Skolinspektionen den 2 februari 2012.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn av Ör skola har skett genom dokumentstudier samt genom en längre intervju med rektorn och genom samtal med en grupp elever som visat runt på skolan. Elevernas resultat har varierat under de senaste åren, allt från att 0 procent till 100 procent nått målen för ett ämne, vilket förklaras av att det är ett så litet antal elever som underlaget baseras på respektive år. Samtidigt saknar skolan sammanställningar för andra ämnen än matematik och svenska. Detta återkommer i de individuella utvecklingsplanerna, som även de endast omfattar matematik och svenska, samt även engelska för de elever som har undervisning i ämnet. De individuella utvecklingsplanerna behöver även utvecklas så att de ger en sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Skolan har vid tillsynstillfället få elever som har åtgärdsprogram. De som har det har det företrädesvis i matematik eller svenska. Tillsynen visar att det emellertid kan finnas fler elever som har ett sådant behov och att behov kan finnas i fler ämnen, samt att de åtgärdsprogram som skrivs saknar tydlighet i hur de följs upp och utvärderas.

Klimatet vid skolan är överlag gott och eleverna trivs enligt olika kartläggningar väl. De dokument som Skolinspektionen tagit del av tyder på att skolan arbetar aktivt med att både förebygga, identifiera och åtgärda de möjliga händelser som kan finnas. De indikationer på uppfattningar hos elever av att enstaka fall av kränkande behandling sker vid skolan menar rektorn snarare handlar om enstaka fall av konflikter som vuxit sig större, men som skolan tagit tag i. Samtidigt finner Skolinspektionen att det finns brister i rutinerna för att anmäla incidenter till rektorn och för hur elevens perspektiv tillvaratas i dessa, då det enligt skolans nuvarande praxis är läraren som avgör om eleven utsatts för kränkning eller inte.

Avslutningsvis behöver rektorn se till att det systematiska kvalitetsarbetet utvecklas, bland annat genom att uppföljningar på individnivå även följs av sammanställningar och uppföljningar på skolnivå.

Skolinspektionen pekar i detta beslut på några bedömningsområden som huvudmannen och rektorn måste åtgärda. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Ör skola i Växjö kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Växjö kommun att senast 2012-06-01 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Skolan har rutiner för att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn (6 kap. 10 § första stycket skollagen).

Särskilt stöd

När det befaras att en elev inte kommer nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektorn inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Den som uppmärksammar att en elev inte kommer uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler det till rektorn (3 kap. 8 § första stycket skollagen).
- Rektorn ser till att beslut om åtgärdsprogram fattas och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).
- Åtgärdsprogrammet följs upp och insatserna utvärderas löpande (3 kap. 9 § första stycket skollagen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- De skriftliga omdömena avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen).
- I de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § första och tredje stycket skollagen).
- Rektorn tar ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen (4 kap. 6-7 §§ skollagen).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering:

Skollagen anger att den i personalen som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn.

I den "Plan mot diskriminering och kränkande behandling" som Skolinspektionen tagit del av finns en redogörelse för skolans rutiner vid trakasserier och kränkande behandling. Av den framgår att som första åtgärd samtal berörd lärare med inblandade elever och att dessa samtal dokumenteras. Vid konstaterad kränkning är nästa steg ett samtal hem till alla inblandade och därefter tas ärendet upp av skolans likabehandlingsteam, där bland annat rektorn ingår, i samverkan med föräldrar. Av intervjun med rektorn framgår det emellertid att det inte finns en tydlighet kring vad som är en kränkande behandling, utan att det är upp till varje enskild i personalen att avgöra om en incident föranleder att rutinerna används. Vidare framgår det att det är samma enskilda i personalen som avgör om ärendet anses avslutat i steg ett eller två. Rektorn uppger att det finns en blankett som ska användas för incidentrapportering, men att denna inte alltid används. Rutiner för att anmäla till rektorn är därmed inte tydliga och inte heller hur elevens perspektiv tillvaratas vid incidenterna, då det enligt skolans nuvarande praxis är läraren som avgör om eleven utsatts för kränkning eller inte.

Skolan behöver förtydliga sina rutiner kring hur kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäls till rektorn samt se till att samtliga i personalen följer dem.

Författning:

6 kap. 10 § första stycket skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

När det befaras att en elev inte kommer nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektorn inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Motivering:

Av skollagen framgår att om det på något sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds och om behov konstateras ska ett åtgärdsprogram utarbetas. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Både den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av och intervjun med rektorn visar att det som kan föranleda att ett åtgärdsprogram utarbetas är om elever uppvisar svårigheter i att uppnå kunskapskraven i matematik och svenska eller om det handlar om andra svårigheter i skolsituationen som helhet. Svårigheter att uppnå kunskapskraven i andra ämnen är åsidosatta. Av intervjun med rektorn framgår det därutöver att det inte alltid utarbetats åtgärdsprogram när det har befarats att elever inte kommer nå målen.

De åtgärdsprogram vid skolan som Skolinspektionen tagit del av har saknar angivelser av hur uppföljning ska ske och utvärderas och inte heller alltid av vem. I den verksamhetsredogörelse som rektorn lämnat anges det att åtgärdsprogrammen följs upp av specialläraren tillsammans med klasslärare, elev och vårdnadshavare i ett samtal. Inget av detta framgår emellertid av själva åtgärdsprogrammen, vilket det behöver göra.

Skolan måste se till att det alltid anmäls till rektorn om det befaras att en elev inte kommer nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och att detta omfattar samtliga ämnen som eleverna får undervisning i. Skolan måste också se till att det av de åtgärdsprogram som upprättas framgår hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Författning:

3 kap. 8-9 §§ skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga utveckling.

Motivering:

Av skollagen framgår att vid utvecklingssamtalen ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan dels ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, dels sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

De individuella utvecklingsplaner som skolan använder sig av har enbart fokus på matematik och svenska samt, för de elever som har undervisning i det, även engelska. Eleverna och deras vårdnadshavare ges här ingen sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. De skriftliga omdömen som ingår i de individuella utvecklingsplanerna har vissa kopplingar till kunskapskraven, men hänvisar i högre grad till specifika ämnesområden eller centralt innehåll.

Skolan måste utveckla de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen så att de motsvarar det som skollagen kräver.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att kvalitetsarbetet vid skolenheten systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklar utbildningen. Det ska därtill dokumenteras och eventuella brister i verksamheten ska rapporteras till huvudmannen.

Utifrån både den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av och intervjun med rektorn saknas det vid skolan sammanställda underlag på skolnivå för att kunna utveckla utbildningen. Skolan har en god bild av enskilda elever, men följer exempelvis inte på skolnivå upp resultaten i varje ämne eller vilka resultat det särskilda stödet ger. Det saknas vid tillsynstillfället även tydlighet kring hur det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras och eventuella brister rapporteras till huvudmannen, då skolan inväntar huvudmannens beslut på hur detta ska se ut.

Skolan måste därför se till att utarbeta rutiner för hur det systematiska kvalitetsarbetet ska se ut, så att planering, uppföljning och utveckling av utbildning-

en kan ske. Skolan måste också se till att det finns rutiner för hur det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras och för hur eventuella brister ska rapporteras till huvudmannen.

Författning:

4 kap. 4 § första och tredje stycket skollagen

4 kap. 6-7 §§ skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

I den dokumentation som Skolinspektionen har tagit del av saknas en sammanställning av kunskapsresultaten för samtliga ämnen på skolan. Rektorn uppger vid intervjun att elevernas kunskaper är goda, men bekräftar att det inte finns någon sammanställning av resultaten för varje ämne. Rektorn kan därför inte ange hur resultaten ser ut på skolan som helhet för varje ämne. För ämnena matematik och svenska – svenska som andraspråk är inte aktuellt - finns emellertid redogörelse för åren 2010 och 2011 vad gäller måluppfyllelse för årskurs 3. Resultaten skiljer sig markant åt mellan dessa år, så att det 2010 var 100 procent som nådde målen i båda ämnena, medan det 2011 endast var 50 procent i matematik och 0 procent i svenska. Detta förklaras delvis av att antalet elever som underlaget baseras på är mycket litet, 2-7 elever/år. En elev ger i ett sådant sammanhang ett stort procentuellt utslag. Resultaten för måluppfyllelsen sammanfaller med skolans redogörelse för resultaten på de nationella ämnesproven. För dessa finns emellertid även sammanställningar för år 2009, då 60 procent av eleverna nådde målen i respektive ämne.

Värdegrundsarbetet

Den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av, bland annat en trivselenkät och den verksamhetsredogörelse som rektorn lämnat, visar att klimatet på skolan överlag är gott och att eleverna trivs väl. Det finns emellertid indikationer på att det finns elever som utsätts för någon form av kränkning samt att eleverna upplever att ordningen i klassrummen och i matsalen inte är tillfredsställande. Rektorn uppger vid intervjun att detta troligen bottnar i att eleverna tillsammans med lärarna skapat en kultur där ordningen förväntas vara rätt strikt och att de därför har låg toleransnivå för när det uppfattas vara ordningsstörande. Indikationerna på kränkningar anger rektorn troligen handlar om en konflikt som vuxit sig större, snarare än om regelrätt kränkning. Den "Plan mot diskriminering och kränkande behandling" som Skolinspektionen tagit del av tyder på att skolan arbetar aktivt med att både förebygga, identifiera och åtgärda de möjliga händelser som kan finnas vid skolan. Emellertid behöver skolan skapa tydligare rutiner kring hur kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäls till rektorn samt se till att samtliga i personalen följer dem, vilket framgår av beslutet.

Beskrivning av Ör skola

Ör skola är belägen drygt 2 mil norr om Växjö. Skolan har elever i förskoleklass och årskurserna 1-3. För undervisning i ämnena slöjd och idrott och hälsa åker

eleverna till Bergundaskolan, som ligger i Växjö's västra utkant, två gånger per vecka. Vid ett av dessa tillfällen brukar de även passa på att använda sig av Bergundaskolans bibliotek. Vid tillsynstillfället fanns 7 elever i förskoleklass och 16 elever i årskurserna 1-3. Tre pedagoger är anställda för att bedriva undervisning i förskoleklassen, årskurserna 1-3 samt i fritidsverksamheten som finns i anslutning till skolan. För undervisning i musik, slöjd och idrott och hälsa hyrs lärare från andra skolor i kommunen in. Skolan leds av en rektor som vid tillsynstillfället även är rektor för årskurser vid Bergundaskolan och Gemla skola.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredaren Josefine Esbjörnsson och juristen Annika Mullaart Ed.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Anna Sandell
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).